

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Mail: af@ens.dk

Høringssvar - Analyseforudsætninger til Energinet 2026

DI takker for lejligheden til at afgive høringssvar til Analyseforudsætninger til Energinet 2026.

Generelt

DI påpeger, at Analyseforudsætninger 2026 bør adressere den aktuelle mangel på transmissionskapacitet mere eksplicit og skabe et sikkert grundlag for nødvendige investeringer i transmissionsnettet i de kommende år. Adgangen til transmissionskapacitet er i dag en væsentlig begrænsning for elektrificering, integration af vedvarende energi og tilslutning af nye forbrugere. Problemstillingen berører ikke alene aktører tilsluttet transmissionsnettet, men også kunder i distributionsnettene, som er afhængige af tilstrækkelig bagvedliggende transmissionskapacitet.

Det fremstår uklart, hvordan eksisterende og forventede kapacitetsbegrænsninger i transmissionsnettet er afspejlet i Analyseforudsætninger 2026, og hvordan de meget uhensigtsmæssige begrænsninger skal håndteres. Energistyrelsen bør derfor sikre, at fremskrivningerne udtrykker det samlede underliggende behov for elektrificering og netudbygning, inklusiv det behov, der forventes realiseret under hensyntagen til eksisterende netbegrænsninger.

Hvis fremskrivningerne allerede indeholder effekten af kapacitetsbegrænsninger, er der risiko for, at konsekvenserne af manglende netkapacitet indbygges i planlægningsforudsætningerne. Det kan skabe en selvforstærkende effekt, hvor begrænset netkapacitet reducerer de fremskrevne behov, som efterfølgende danner grundlag for lavere investeringsforventninger.

DI opfordrer til, at Analyseforudsætningerne 2026 udarbejdes med henblik på understøtte elektrificering og dekarbonisering af vores samfund ved at give Energinet et klart grundlag for at investere hurtigt i elnet til fremtidige behov.

DI foreslår derfor, at der fastsættes et politisk pejlemærke på 45 % direkte elektrificering. Pejlemærket bør tillægges forventninger til indirekte elektrificering i form af power-to-X, elektrificeret fjernvarme og CCS med henblik på at danne grundlag for planlægning af netudbygning med fremadskuende investeringer.

DI ser et stigende behov for, at netudbygninger i transmissionsnettet planlægges til forventet forbrug, som vil materialisere sig i bestemte geografiske områder efter vedtagen politik eller regulering. I overensstemmelse med principperne om, at Analyseforudsætningerne tager udgangspunkt i vedtagen politik, bør forbrugsbehov til landstrøm i havne og TEN-T ladeinfrastruktur, som er omfattet af Forordningen om infrastruktur for alternative brændstoffer (AFIR-krav), indregnes i forventningerne til forbrug. Det samme gælder elforbrug i industriparkerne, elforbrug til elektrificering af kollektiv transport, elforbrug til power-to-X, datacentre, CCS, fjernvarme og biogas m.v.

Brintproduktion og brintforbrug

DI bemærker, at Analyseforudsætninger 2026 forudsætter, at elektrolysekapaciteten udgør ca. 2,7 GW i 2030, hvilket ligger væsentligt under ambitionen i den danske PtX-strategi om 4-6 GW i 2030. Den lavere forventede kapacitet i 2030 bør ikke føre til, at den nødvendige infrastrukturplanlægning udskydes, men understreger behovet for klarhed om udviklingsforløbet og de infrastrukturrelle konsekvenser. Udbygningen af elnet og brintinfrastruktur skal planlægges og koordineres rettidigt, så manglende elnetkapacitet ikke bliver en barriere for realiseringen af elektrolyseprojekter og den forventede udnyttelse af brintinfrastrukturen til Tyskland.

Gasproduktion og gasstrømme

Det er positivt, at der er lavet en partiel følsomhed på gasforbruget i husholdninger og erhverv. DI vurderer dog udfaldsrummet for gasforbruget som noget større. Følsomheden indebærer en langsomme udfasning af husholdningernes gasforbrug, som vi vurderer mere realistisk end grundforløbet. Modsat vurderer vi, at gasforbruget i erhvervene kan vise sig at blive større end følsomhedsforløbet.

Alt i alt er der stor usikkerhed om, hvordan gasforbruget vil udvikle sig. Det er et muligt scenarie, at gasforbruget holder sig højt i mange år som følge af nye kundegrupper og et lavere konverteringsforløb i husholdninger og erhverv til fjernvarme og elektricitet. På den modsatte side ligger et scenarie med meget lavt gasforbrug, hvor gassen stort set er udfaset af det danske energiforbrug. Vi ser en spændvidde på forbrugssiden mellem et forbrug, der er begrænset til ganske få store gaskunder og på den anden side en mere langstrakt og kun delvis udfasning af gassen fra boligopvarmningen og et stort set uændret forbrug i erhvervene i mange år fremover.

Uanset hvordan gasforbruget udvikler sig, er en realisering af det grønne gasproduktionspotentiale afgørende. Det er ikke urealistisk, at biogasproduktionen som vist i Analyseforudsætninger 2026 øges til ca. 15 TWh i starten af 2030'erne. Det er dog muligt givet rammevilkårene at øge

produktion til ca. 26 TWh i 2040 ved inddragelse af halm til biogasproduktion, som der faktisk arbejdes med i branchen pt. Yderligere kan elektrometanisering udvide biogasproduktionen til ca. 40 TWh. Der er en stigende europæisk efterspørgsel på biogas og på elektro-metan, da det opfylder RFNBO-krav, som kan understøtte en mere ambitiøs produktionsudvikling end vist i Analyseforudsætninger 2026.

Havvind

Det fremgår af Analyseforudsætninger 2026, at der fastholdes en ambition om 35 GW havvind i Nordsøen i 2050. Der henvises til hhv. Esbjerg-erklæringen af 18. maj 2022 og Klimaaftale om mere grøn strøm og varme 2022 af 25. juni 2022.

Det er DI's vurdering, at hhv. Esbjerg-erklæringen og Klimaaftale om mere grøn strøm og varme 2022 ikke indeholder formuleringer, der er politisk bindende om udbygningen af havvind i Nordsøen fra 2035 og frem til 2050. Der udestår således en politisk aftale, der klart formulerer målsætningerne og rammerne for udbygningen af havvind efter 2035 og frem mod 2050.

DI har anbefalet, at der politisk skabes ambitiøse rammer for, at så stor del af potentialet på 40 – 80 GW dansk havvind kan etableres inden 2050. Generelt set mangler der planlægning for havvind. Det er vigtigt at påpege, at en ambitiøs udbygning kræver forberedelse af den nødvendige infrastruktur til at aftage kapacitet i Danmark og udlandet.

Derfor bidrager Analyseforudsætninger 2026 kun mindre omfang til, at Energinet kan planlægge og udbygge på langt sigt i relation til havvind fra 2035 og frem mod 2050.

Endvidere antager Analyseforudsætninger 2026, at en stor andel af udbygningen af havvind svarende til ca. 30 GW i 2050 at skulle eksporteres til andre lande. Det skal forberedes og tilrettelægges både i form af politiske aftaler, planlægning og bindende beslutninger med omkringliggende lande.

DI bemærker, at disse forberedelser bør initieres så tidligt som muligt.

VE på land

Der henvises til en VE-pipeline, der ligger til grund for både en geografisk opdeling mellem DK1 og DK2 samt en fordeling mellem solceller (terrænanlæg) og landvindmøller. VE-pipeline må forstås som Energistyrelsens og Energinets oversigt over potentielle VE-projekter i forskellige stader af planlægningen.

DI bemærker, at denne fremstilling mangler transparens, og VE-pipeline er uigennemskuelig og dermed også, hvad der reelt ligger til grund for udbygningen af solceller (terrænanlæg) og landvindmøller specielt frem mod 2030. DI henstiller, at det tydeliggøres i Analyseforudsætninger 2026, hvad der ligger til grund for VE-pipeline.

CO₂-målopfyldelse og –fangst

DI finder, at Analyseforudsætninger 2026 skal bygge på en mere repræsentativ vurdering af CCS-potentialerne på tværs af affaldsforbrænding, biomassekraftvarmeværker, biogas og energiintensiv industri. I den nuværende fremskrivning antages en betydelig udbygning af CO₂-fangst på affaldsforbrænding og biogas, mens der ikke antages yderligere CO₂-fangst på biomassekraftvarmeværker eller industri ud over allerede støttede projekter.

DI efterlyser derfor enten en bredere og mere repræsentativ sektorfordeling eller en tydeligere redegørelse for, hvorfor de forudsatte fangstmængder forventes at komme fra netop disse sektorer.

DI efterspørger samtidig, at myndighederne udarbejder en opdateret og detaljeret analyse af alle relevante CO₂-punktkilder i Danmark. En sådan kortlægning er afgørende for en målrettet og langsigtet planlægning af CCS-indsatsen. Analysen bør skabe et samlet overblik over fangstpotentialer på tværs af sektorer, identificere de mest modne og omkostningseffektive projekter, afdække teknologiske barrierer og understøtte en gradvis udrulning af CCS. En samlet punktkildeanalyse vil samtidig styrke grundlaget for en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig planlægning af CO₂-infrastruktur og sikre, at alle relevante kilder kan indgå i fremtidens CCS-løsninger.

Datacentre

DI finder det positivt, at Analyseforudsætninger 2026 indeholder en særskilt analyse af datacentersektoren. Analysen bidrager til at synliggøre den forventede vækst i efterspørgslen efter datacenterkapacitet som følge af øget digitalisering samt anvendelsen af cloud- og AI-teknologier.

DI vurderer, at dette er et vigtigt grundlag for planlægningen af den fremtidige energinfrastruktur, så udviklingen af elnettet kan understøtte den forventede udbygning af digital infrastruktur i Danmark.

DI bemærker i denne sammenhæng, at kommende politiske initiativer og regulering kan påvirke investeringsvilkårene for datacentre i Danmark og dermed den fremtidige kapacitetsudbygning. Dette skal ses i lyset af, at både danske og europæiske analyser forventer en betydelig vækst i behovet for digital, cloud- og AI-infrastruktur, hvorfor der fortsat vil være behov for omfattende investeringer i ny datacenterkapacitet.

DI takker for lejligheden til at afgive høringssvar og har ikke yderligere kommentarer.

Med venlig hilsen

Søren Mensal Kristensen